

технології, які дозволяють мінімізувати ризики виявлення та ураження об'єктів інфраструктури противником. Використання підземних споруд для зберігання боєприпасів, палива, техніки, а також для розміщення командних пунктів дозволяє наближати ці об'єкти до лінії бойового зіткнення й оперативніше постачати підрозділам необхідне матеріально-технічне забезпечення та проводити ротацію особового складу. Підземні споруди мають високу стійкість до ворожих атак і забезпечують надійний захист від зброї масованого ураження.

Українська військово-транспортна інфраструктура є критично важливим елементом національної безпеки та обороноздатності країни. Використання та інтеграція з наявною цивільною транспортною мережею дозволяє військовій логістиці забезпечувати підрозділи в умовах інтенсивного бойового навантаження, допомагаючи в ефективному виконанні задач оперативного та стратегічного рівня.

[1] AJP-4(B) Allied Joint Doctrine For Logistic, Edition B version 1, December 2018

[2] JP-4 JOINT LOGISTICS February 2019

[3] ВКП 4-00(03).01 ДОКТРИНА “ З ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕМИЩЕНЬ ТА ПЕРЕВЕЗЕНЬ (ТРАНСПОРТУВАНЬ) У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ”

УДК 656:351:355

ЗАХИСТ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

TRANSPORT INFRASTRUCTURE PROTECTION AS AN ELEMENT OF ENSURING OF UKRAINE'S NATIONAL SECURITY

канд. військ. наук В.О. Євсєєв

Національна академія Національної гвардії України (м. Харків)

V.O. Yevsieiev, PhD (Mil.)

National Academy of the National Guard of Ukraine (Kharkiv)

Відомо, що транспортна інфраструктура є одним зі складових елементів сектору «Транспорт і пошта» критичної інфраструктури України та в особливий період входить до складу єдиної транспортної системи України [1; 2].

Вказаний структурний елемент зазначених систем забезпечує виконання низки життєво важливих функцій, наприклад [1; 2]:

ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг та штучних

споруд, що розміщені на них;

функціонування міжнародних і міждержавних пунктів пропуску через державний кордон України;

експлуатація та технічне обслуговування залізниць;

забезпечення роботи вузлових станцій;

забезпечення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань в перевезеннях;

технічне прикриття та відбудова найважливіших об'єктів і споруд оборонного значення та ін.

Порушення перелічених вище функцій призводить до негативних наслідків для національної безпеки України [3].

Нажаль, через повномасштабне вторгнення Російської федерації транспортна інфраструктура України зазнає колосальних руйнувань та пошкоджень (таблиця 1). Це, в свою чергу, певною мірою негативно впливає на рівень забезпечення обороноздатності держави, стійкість економічного зростання України тощо.

Отже, з огляду на критичність функцій транспортного забезпечення, їх важливість для економіки, національної безпеки та обороноздатності держави, масштабність руйнувань та пошкоджень об'єктів транспортної галузі, дослідження у сфері захисту транспортної інфраструктури, зокрема й дослідження механізмів державного управління національною системою захисту критичної інфраструктури, набувають все більшої актуальності.

Таблиця 1*

*Оцінка прямих втрат
окремих складових транспортної інфраструктури внаслідок
пошкоджень*

Складова транспортної інфраструктури	Одиниця виміру	Первісна кількість об'єктів	Кількість пошкоджених об'єктів	Оцінка втрат, млрд. доларів США
Автомобільні дороги державного значення	км	47000	8855	9,4
Автомобільні дороги місцевого значення		120000	8625	9,2
Мости та мостові переходи	од.	11076	344	2,6
Аеропорти		34	9	0,3
Активи АТ «Укрзалізниця»	різне	Немає даних		4,3
Інфраструктура морських портів та внутрішньо водного транспорту				0,85

*Складена автором за даними [4].

[1] Деякі питання об'єктів критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України

від 9 жовтня 2020 р. № 1109. Дата оновлення: 16.01.2024. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/keхue> (дата звернення: 18.04.2024).

[2] Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період: Закон України від 20 жовтня 1998 року № 194-XIV. Дата оновлення: 30.03.2021. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/sqgno> (дата звернення: 18.04.2024).

[3] Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1882-IX. Дата оновлення: 18.10.2022. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hiumc> (дата звернення: 18.04.2024).

[4] Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року. URL: <http://surl.li/sskgx> (дата звернення: 18.04.2024).

УДК 65:656.2

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ДЕКАРБОНІЗАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

EUROPEAN RAIL TRANSPORT DECARBONATION POLICY: EXPERIENCE FOR UKRAINE

канд. техн. наук А. О. Каграманян

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

PhD (Engin.) A. O. Kahramanian

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

В наш час транспортний комплекс є одним із ключових драйверів економічного розвитку країн, інструментом підтримки мобільності населення та життєздатності суб'єктів підприємницької діяльності.

Разом з цим, діяльність транспорту та стрімкий розвиток транспортно-логістичних ланцюгів під впливом процесів інтенсифікації міжнародної торгівлі призвели до загострення екологічної кризи на планеті. За оцінкою Європейського агентства з навколишнього середовища саме на транспортний комплекс припадає майже 25 % викидів парникових газів і величезні обсяги інших шкідливих речовин, що призводять до забруднення повітря, руйнування природних екосистем, втрати біорізноманіття, глобального потепління та деградації земель.

Задля скорочення емісії парникових газів та досягнення кліматичного нейтралітету на глобальному рівні рядом країн було ініційовано ухвалення й реалізацію Паризької угоди та стратегій повної декарбонізації економік, що зорієнтовані на енергоощадність, стимулювання процесів екомодернізації та перехід до використання альтернативних джерел енергогенерації.